

Uitvaartwensen of testament vastleggen?

Meer dan helft van de Belgen schuift het voor zich uit

Uitvaartbarometer DELA: Amper kwart van de vastgelegde uitvaartwensen wordt bij gemeente geregistreerd

Bijna één op de zeven Belgen stelde hun uitvaartwensen al op en maakte al een testament. Dat blijkt uit de nieuwste Uitvaartbarometer van uitvaartspecialist DELA. We staan vandaag al iets vaker stil bij ons afscheid dan drie jaar geleden: het aandeel Belgen dat zelden of nooit nadenkt over de eigen uitvaart daalde van 63% naar 53%. Toch rust er bij velen nog een taboe rond het levenseinde. En dat maakt het regelen van de uitvaart door nabestaanden extra moeilijk: meer dan vier op de tien (43%) Belgen ondervond al moeilijkheden toen ze een uitvaart moesten regelen, omdat ze geen idee hadden van de wensen van de overledene. *“Of je nu jong of oud bent, duidelijke afspraken over je eigen uitvaart kunnen veel zorgen vermijden, maar nog te weinig mensen weten hoe ze eraan kunnen beginnen.”*

Over hoe een geboorte of huwelijk er moet uitzien, hebben we meestal wel een goed idee, maar over ons afscheid en wat daarna, denken we liever niet na. Zes op de tien (61%) geeft aan dat ze nog helemaal geen praktische zaken regelden rond hun eigen levenseinde.

Sylvie Maes, DELA: “Praten over hoe we onze eigen begrafenis zien, blijft voor velen nog een taboe. Meer dan de helft van de Belgen (53%) staat zelden of nooit stil bij hoe ze begraven of herdacht willen worden. Al is de drempel iets kleiner geworden om erover te praten of wensen op papier te zetten. Toch blijft het merendeel bij vage ideeën en weinig concrete afspraken. Dat kan beter en hoeft niet moeilijk te zijn.”

2 op de 3 willen dat familie uitvaartwensen kent

Van begraven of cremieren, de opbaring, de kist, de locatie, het afscheid, de muziek, de genodigden tot zelfs de bloemen: bij een afscheid komen veel keuzes kijken. Twee op de drie Belgen vinden het dan ook belangrijk dat hun naasten weten hoe ze hun eigen begrafenis zien. Toch hebben bijna vier op de tien Belgen (38%) nog met niemand gesproken over hun wensen rond hun eigen uitvaart, laat staan dat ze die wensen op papier hebben gezet.

Sylvie Maes, DELA: “Veel mensen vermijden het gesprek over hun uitvaart omdat het te confronterend voelt of omdat ze denken dat het nog niet het moment is. Maar zo’n open gesprek kan net veel rust brengen, zowel voor jezelf als voor de nabestaanden. Zeker wanneer het in alle sereniteit en zonder haast kan plaatsvinden. Uit onze Uitvaartbarometer blijkt dat meer dan vier op de tien Belgen (43%) al moeilijkheden ondervond toen ze een uitvaart moesten regelen omdat ze de wensen niet kenden. Een afscheid brengt veel emoties mee. Een afscheid brengt veel emoties mee. Door duidelijke wensen vast te leggen krijgen nabestaanden de ademruimte die ze hiervoor nodig hebben.”

Uitvaartwensen registreren is eenvoudig

Van wie wel al z'n uitvaartwensen opstelde, registreerde iets minder dan één op de vier (28%) deze bij de gemeente waar ze wonen. Iets meer dan de helft bewaart ze thuis of communiceerde ze aan naasten. Eén op de vijf Belgen in deze groep is niet op de hoogte van de mogelijkheid om de eigen uitvaartwensen te registreren bij de gemeente.

Sylvie Maes, DELA: "Erover praten blijft voor veel mensen moeilijk, maar je kunt wel zelf al heel eenvoudig stappen zetten om je uitvaartwensen vast te leggen. Dat kan bijvoorbeeld via je gemeente waar je een aantal basiswensen kunt vastleggen zoals wat er met je stoffelijke overschot moet gebeuren en de locatie. Bij een overlijden neemt de uitvaartbegeleider dan contact op om je geregistreerde wensen op te vragen. Je kunt je wensen ook thuis bewaren, al is het dan verstandig om familie of vrienden hierover te informeren. DELA bijvoorbeeld biedt ook zelf een gratis online Laatste wensentool aan dat veel keuze en inspiratie biedt, dat je gemakkelijk kunt aanpassen als je wensen door de jaren heen veranderen en dat je met je naasten kan delen."

Ook testament niet vanzelfsprekend

Ook het regelen van de erfenis blijft iets wat we uitstellen. Slechts één op de zeven (14%) heeft al een testament opgesteld. Bijna vier op de tien (38%) daarvan deed dat bij de notaris, een kwart (25%) bewaart een eigenhandig handgeschreven testament thuis.

Sylvie Maes, DELA: "Via een testament vermijd je onnodige discussies. Je kan een eigenhandig geschreven testament best laten bewaren en registreren door een notaris. Zo kan je er zeker van zijn dat je testament zal uitgevoerd worden na overlijden. Je kan ook kiezen voor een notarieel testament, dat volledig door een notaris wordt opgesteld."

Verder stelde bijna een op de vier (24%) al een negatieve wilsverklaring op, die vastlegt welke behandelingen je niet meer wenst bij bijvoorbeeld een coma of bij dementie; en nog eens een vijfde (21%) legde een wilsverklaring voor euthanasie vast. 1 op de 10 (9%) van de Belgen geeft aan dat hun lichaam naar de wetenschap mag voor onderzoek en educatie.

5 tips om je uitvaartwensen bespreekbaar te maken

Nadenken over je eigen uitvaart is niet makkelijk, laat staan erover praten met de mensen die je dierbaar zijn... De volgende tips helpen je op weg naar een warm en open gesprek.

1. Wacht niet te lang

Wanneer de dood nog heel ver weg lijkt, zijn we vaak minder geneigd om het gesprek aan te gaan. Toch wordt het net makkelijker als je er vroeg over begint: de sfeer is dan minder zwaar en er is meer ruimte om rustig na te denken.

2. Val niet met de deur in huis

Het onderwerp kan niet alleen voor jou gevoelig zijn, maar ook voor je naasten. Wil je je uitvaartwensen met hen bespreken? Overval hen dan niet, maar kondig het gesprek even aan. Zeg bijvoorbeeld: *“Als jij er klaar voor bent, zou ik graag eens praten over ons afscheid.”* Leg ook uit waarom dit voor jou belangrijk is.

3. Denk na over de plek en het moment

Plekken roepen herinneringen op. Als je bijvoorbeeld onder de appelboom in de tuin praat over je uitvaart, kan die plek voortaan voor altijd aan dat gesprek verbonden blijven. Kies daarom liever voor een neutralere omgeving, zoals tijdens een wandeling. Ga het gesprek ook liever eerder op de dag aan, zodat niemand 's avonds in bed blijft piekeren.

4. Leg uit waarom bepaalde keuzes belangrijk voor je zijn

Vinden je dierbaren sommige van je wensen moeilijk? Vertel dan waarom je er waarde aan hecht. Misschien heeft de jurk waarin je opgebaard wil worden geen betekenis voor je kinderen, maar was ze ooit van je moeder. Zo krijgen jouw keuzes meer context en begrip.

5. Sta open voor de mening van je dierbaren

Kunnen je naasten zich ondanks je uitleg echt niet vinden in bepaalde wensen? Geef hen dan de ruimte om uit te leggen waarom, en probeer flexibel te blijven. Misschien wil jij graag dat je as wordt uitgestrooid in zee, maar hebben je geliefden liever een tastbare plek om je te bezoeken. In dat geval kun je samen een compromis zoeken, bijvoorbeeld door een deel van de as in een asjuweel te bewaren.

Vind je het nog steeds moeilijk om het gesprek te starten? Ook een gesprek met een begrafenisondernemer over de mogelijkheden van een persoonlijke uitvaart kan veel duidelijkheid geven. Een uitvaartbegeleider kan als geen ander je ideeën helpen vormgeven. Na het gesprek kun je je wensen dan eenvoudig noteren en bewaren in een wensenboekje of opslaan in de [online uitvaartwensentool](#) van DELA en doorsturen naar je naasten. Je krijgt bovendien een duidelijk beeld van wat vandaag allemaal mogelijk is, zoals bijvoorbeeld samen begraven worden met de assen van je huisdier.

Over de Uitvaartbarometer van DELA

Voor het onderzoek werden meer dan 2.200 Belgen bevestigd, allemaal ouder dan 18 jaar. De bevestiging werd online uitgevoerd op basis van het Bpact en Dynata panel in de periode van 15 september 2025 tot 30 september 2025. De data werden gewogen om representatief te zijn voor de Belgische bevolking op leeftijd, geslacht, gewest en opleidingsniveau. De maximale weegfactor werd afgetoet op 2,50 (n=178), 85% van de steekproef heeft een weegfactor < 2,0.. Het onderzoek werd opgezet en uitgevoerd door het onafhankelijke onderzoeksbureau Indiville in opdracht van uitvaartspecialist DELA met het doel om inzichten te krijgen in hoe de Belg omgaat met rouwen en verlies.

Over DELA

DELA staat voor “Draagt Elkanders Lasten” en maakt deel uit van een coöperatie. DELA is gespecialiseerd in alles wat van ver of dichtbij te maken heeft met afscheid en ontzorgt mensen op één van de moeilijkste momenten van hun leven: het afscheid van een dierbare. Onze organisatie

bestaat reeds meer dan 85 jaar en is sinds 1989 aanwezig in België, waar ze bijna 800 medewerkers telt die helpen vóór, tijdens en na een uitvaart. DELA is vooral gekend als uitvaartverzekeraar, maar heeft ook een 70-tal hooggekwalificeerde uitvaartcentra op meer dan 120 locaties in België, 3 crematoria en een repatriëringscentrum op de luchthaven van Zaventem. Bovendien staan een 30-tal consulenten nabestaandenzorg dagelijks klaar om de nabestaanden na de uitvaart te helpen met praktische en administratieve besommeringen. DELA doet ongeveer 80% van de repatriëringen en begraaft 1 op de 10 Belgen. DELA staat er dan ook om gekend dé uitvaartspecialist van België te zijn. Vanuit haar sociale betrokkenheid richtte DELA het DELAfonds op, dat initiatieven steunt die het moeilijke moment rondom het afscheid draaglijker willen maken.